

V této době byl předložen k diskuzi návrh nových stanov ČJF. Ten reaguje především na nutnost změny stanov bývalých občanských sdružení, jak si ji vyžaduje nový občanský zákoník. Změny stanov jakožto základního vnitřního dokumentu spolku (dříve občanského sdružení) se neuskutečňují příliš často, a proto musí-li k nim z moci úřední dojít, pak by bylo vhodné při této příležitosti se zamyslet nad tím, zda jejich dosavadní znění vyhovuje současným potřebám a i dosaženému stupni vývoje ČJF.

K návrhu stanov ČJF

V Jezdeckví č. 3/14 jsem v článku „Nezajímají Vás stanovy? Ale měly by!“ popsal základní teoretické zásady, které by stanovy měly respektovat. Nebudu se k jejich popisu tedy vracet a zaměřím se přímo na hodnocení toho, jak návrh nových stanov těmto teoretickým zásadám vyhověl.

Otázka členství

Základní a v podmínkách ČJF po řadu let diskutovanou otázkou je otázka členství. Kdo může být členem ČJF? Po letitém tvrdošijném trvání na kolektivním členství jezdeckých klubů jsme se v současné platné verzi stanov konečně dopracovali k individuálnímu členství, které jediné může naplňovat ústavní svobodu spolčovacích, jejímž projevem jsou právě spolky. Přestože bylo konečně i v ČJF individuální členství respektováno, činí tak současné i navrhované stanovy velmi kostrbatým způsobem, a to přes členství v právnických osobách. Přitom stanovy zcela absurdně spojují členství fyzických osob s jejich podnikatelskou činností (osoby provozující živnost související s jezdeckvím, společník či dokonce akcionář jakési zřejmě obchodní společnosti), místo aby toto členství bylo zcela prostě individuální s tím, že každý člen je zapojen v některém jezdeckém klubu jako ve své „základní organizaci“.

Pro členství jednotlivce v ČJF jako spolku nemůže platit žádné „doporučení jiné fyzické osoby, která provozuje živnost související s jezdeckvím a která je členem ČJF“, jak to uvádí čl. 4. 4. 2 návrhu stanov, neboť toto doporučení nemůže nahradit individuální vůli jednotlivce sdružit se. Vůle jednotlivce se sdružit je základní podmínkou pro vznik členství ve spolku, neboť ta jediná je základem pro realizaci spolčovacích práv jako jednoho ze základních lidských práv, jak je uvádí Listina základních práv a svobod, která jsou součástí ústavního pořádku České republiky. Ještě absurdněji v této souvislosti vyznívá ustanovení čl. 4. 7. 6 návrhu stanov, podle kterého členství v ČJF zaniká odvoláním takového doporučení. To zcela popírá zásadu svobody vůle při realizaci práva spolčovacích.

Pravomoci orgánů

Pokud jde o pravomoci orgánů spolku, což je další ze zásadních otázek stanov, pak z předloženého návrhu, ale i ze stávajících stanov je zřejmá snaha odejmout rozhodovací pravomoci plenárnímu orgánu a přesunout je do pravomoci výkonných orgánů (viz ustanovení o pravomocích konference, kde zcela neodůvodněně je dále navrhováno, aby do pravomoci konference patřily jen ty záležitosti, které jí svěřují stanovy). Přitom teorie spolků stanoví,

že v rámci spolků není jiné rozhodné vůle, než vůle plenárního orgánu vyjádřená jeho usnesením. Výkonné orgány jsou zřizovány především z technických důvodů, neboť plenární orgán nemůže zasedat každodenně. Svoji činnost vykonávají jen v mezích pravomocí svěřených jim plenárním orgánem či vnitrosvazovými normami, které opět schvaluje plenární orgán. Správně má být ve stanovách stanoveno, že konference rozhoduje o všech záležitostech spolku, které si k rozhodnutí vyhradí.

Dva výkonné orgány

Další problematiku částí stanov stávajících i navrhovaných je existence dvou výkonných orgánů, a to výkonného výboru a rady. Přitom radě stanovy svěřují pravomoci, které logicky patří konferenci, jakožto nejvyššímu plenárnímu orgánu (schvalování rozpočtu, schvalování vnitřních řádů, členských poplatků).

Měla-li rada snad vykonávat jakousi protiváhu výkonnému výboru, pak personální unie v čele obou těchto výkonných orgánů v osobě prezidenta tuto roli rady zcela eliminuje. Má-li rada snad naplňovat jakýsi územní princip v rámci ČJF, pak tento je zcela nadbytečný a i přežitý, neboť členská základna se dnes prvořadě diferencuje podle jednotlivých disciplín jezdeckého sportu, nikoliv podle územního hlediska.

Nadto nesouhlasnost územní organizace ČJF s územním uspořádáním státu tuto její případnou roli popírá.

Složení VV

Domnívám se, že výkonný orgán ČJF by měl být jen jeden a měl by jím být výkonný výbor, avšak tvořený větším počtem členů. Není totiž nadále možné, aby ČJF řídila pouze „silná pětka“, jak výkonný výbor výstižně nazval V. Drbal v Jezdeckvím č. 9/14 (str. 39). A přitom se v některých případech jedná o lidi, které před jejich zvolením do výkonného výboru ani většina členů ČJF vůbec neznala, natož aby je považovala za neformální autority jezdecké obce. Přitom stanovy i jejich nový návrh těmto lidem svěřují zcela mimořádné pravomoci (jsou dle čl. 11.2.1 oprávněni rozhodovat o všech záležitostech ČJF, pokud nejsou stanovami vyhrazeny do působnosti jiných orgánů).

Proto navrhuji, aby výkonný výbor byl početnější. Aby se skládal jednak z prezidenta a z viceprezidentů a dále z předsedů jednotlivých odborných komisí, neboť ČJF je spolkem sportovců, a proto představitelé jednotlivých disciplín jezdeckého sportu v něm také musí mít rozhodující slovo.

Dále vyvolává otázky působnost disciplinární komise. Podle čl. 12.2.2 je právě disciplinární komisi svěřen závazný výklad stanov, řádů a dalších dokumentů ČJF. Ale cožpak disciplinární komise je zde pro tento účel? Výklad těchto dokumentů má podávat kontrolní a revizní komise jako kontrolní orgán. Neboť ta také jejich dodržování kontroluje. Nevidím také důvod, proč by měli mít členové disciplinární komise právo zúčastňovat se jednání všech orgánů ČJF. To opět patří do práv kontrolní a revizní komise.

Pokud jde o působnost kontrolní a revizní komise, pak jestli má vykonávat řádně všechny úkoly, které jí stanovy ukládají, a to především včetně kontrolování hospodaření oblastních výborů, pak ve třech lidech (složení komise) je to práce na celý úvazek. Chybnost této konstrukce prokázal např. známý případ ze severní Moravy.

Proto navrhuji, aby byla kontrolní a revizní komise zřízena i na úrovni oblastí. Dále by měli mít členové této komise přístup i na jednání disciplinární komise, neboť i při něm může docházet k porušení vnitrosvazových norem.

Odborné komise

Co se týče odborných komisí, pak stanovy vůbec nedefinují, čeho se jejich činnost týká. Pouze ze souvislosti lze domýšlet, že se týká sportu. Není však definováno, kolik jich je, pro která sportovní odvětví se ustanovují apod. Dále není definováno, zda je možno tyto komise ustanovovat i s jiným než sportovním zaměřením. Odborné komise zastřešující jednotlivé disciplíny by měly být voleny plenárním orgánem (konferencí), nikoliv jmenovány výkonným výborem. Měly by mít právo řídit sport ve své disciplíně (tedy stanovovat sportovně-technické podmínky mistrovských soutěží, místo a termíny konání mistrovských a mezinárodních soutěží, národní úpravu pravidel apod.), neboť jejich členové jsou obvykle skutečnými odborníky v dané disciplíně a touto disciplínou také žijí. Je třeba opustit praxi, kdy tyto komise jsou jen poradními orgány výkonného výboru a kdy tyto odborníci navrhují a výkonný výbor schvaluje. Členové výkonného výboru jsou tak pasováni do role jakýchsi univerzálních odborníků na všechny disciplíny jezdeckého sportu a přitom jejich vlastní sportovní výkonnost byla často jen prostřední, pokud vůbec nějaká. Při současném počtu disciplín řízených ČJF dnes ani většina letitých aktivních rozhodčích, trenérů a dalších funkcionářů není schopna detailně pojmut problematiku těchto jednotlivých disciplín. To mohou jen ti, kteří touto disciplínou žijí, a ti by také měli o jejím vývoji rozhodovat.

Oblast

Stanovy vůbec neřeší organizační výstavbu ČJF. Sice se v nich hovoří o konferencích oblastí a o oblastních výborech, ale pojem „oblast“ není vůbec definován.

A přitom má svůj plenární i výkonný orgán! Taktéž stanovy neřeší postavení jezdeckých klubů jako základních organizačních článků, ve kterých je členská základna ČJF většinou sdružována. Hovoří pouze o právnických osobách sdružených v ČJF. Ale je přece zásadní rozdíl v tom, zda touto právnickou osobou je jezdecký klub nebo např. nějaká obchodní společnost, která se mimo jiné také zabývá jezdeckým sportem, avšak za účelem dosažení zisku.

Potřeba širší diskuse

To je tedy jen několik poznámek k návrhu stanov ČJF. V detailu je v něm ještě řada dalších sporných bodů (např. v tichosti zaváděné odměňování funkcionářů ČJF, dále určování platu zaměstnanců ČJF, otázka svolávání konference, otázka právní subjektivity – svéprávnosti jednotlivých organizačních stupňů, opakovatelnost členství, pravomoci orgánů apod.). Pojednat o všech je nad rámec možností tohoto článku.

Podstatné je to, že z celého návrhu nových stanov je patrná snaha jeho tvůrců o zachování stávajícího stavu. Pro většinu členů ČJF by to však měla být příležitost právě tento stávající stav změnit, neboť neodráží současnou realitu členské základny ČJF. Ta se totiž za poslední léta velmi diferencuje. Z bývalého sdružení jezdců se dnes stává velmi různorodá obec subjektů s různými zájmy (jezdci jednotlivých disciplín, funkcionáři, pořadatelé soutěží, majitelé koní, podnikatelé v jezdeckvím a další). A právě vyváženost zájmů všech těchto skupin by měly stanovy zaručit. Proto by v nich měl převládat odbornostní princip nad dosud vévodícím a již ne zcela aktuálním principem územním.

Z uvedeného je zřejmé, že návrh nových stanov vyvolává celou řadu otázek, které je třeba projednat v širší diskuzi. Nikoliv tak, jak se tomu obvykle stává, že na konferenci bude otázka stanov jedním z bodů jejího i tak bohatého programu a z důvodů časové tísně se předložený návrh s případnými minimálními obměnami schválí, abychom to už měli za sebou.